

Háldi Grenseparkområde

Handlingsplan 2026

**Reisa
National Park**

Felles samarbeidsråd:

FINNE

Metsähallitus, parker og dyreliv

Teamleder – Planlegging og arealbruk

Riina Tervo

Seniorspesialist

Heidi Siira

ELLER

Reisa nasjonalparkstyre

Leder for nasjonalparkstyret

NP-leder

Maret Laila Logje

Rune Benonisen / Nina A. Storm

Halti nasjonalparksenter

Administrerende direktør

Odd H. Rudberg

Kontaktinformasjon

FINLAND

Metsähallitus / Forststyrelsen

Tunturi-Lapin luontokeskus / Fjäll-Lapplands

naturum / Fell Lapland besøkssenter

Peuratie 15, 99400 Enontekiö, Finland

+358 (0)400 815 660 / +358 (0)20 639 7958

NORGE

Reisa nasjonalparkråd

Hovedveien 2, 9151 Storslett

E-post: reisanasjonalpark@statsforvalteren.no

+47 90660709

Innhold

1	Om samarbeidet	2
2	Samarbeidsstrategi for Hálði-området	3
2.1	Hovedmålene i samarbeidet er:	3
2.2	De primære samarbeidsområdene er	3
2.3	De sekundære arbeidsfeltene er	3
3	Generell årsplan i Hálði TBA-samarbeidet	4
4	Handlingsplan 2026	4
4.1	Alternativ A: Forberedelse av fremtidig strategi for Hálði TBA	4
4.2	Alternativ B: Re-sertifiseringsprosess	5
4.3	Generell og spesifikk informasjonsoppdatering på nettsider, trykte materialer osv	5
4.4	PAME-prosessen	5
4.5	Samarbeidstiltak gjennom CLAP-prosjektet	6
4.5.1	Alternativ A: Fornyelse og informasjon på informasjonsskjermen	6
4.5.2	Alternativ B: Utviklingsinformasjonsskjerm for natursenterets utstilling om klimaendringer	6
4.5.3	Stibygging A: Ráisjávri Oppfølgingsproblemer med stibygging	7
4.5.4	Stibygging B: Overvåking av grensekryssende ATV-spor Sómajávri	7
4.5.5	Implementering av utvekslingsprogram for ansatte	7
5	Møter og arrangementer i Hálði TBA 2026	8
6	Andre arrangementer	8

1 Om samarbeidet

Hálði grenseoverskridende område, som er et samarbeid mellom de formelle partnerne Metsähallitus og Reisa nasjonalparkråd og besøkssenteret for Reisa nasjonalpark (Halti besøkssenter), ble tildelt status som EUROPARC grenseoverskridende park i beslutning fra EUROPARC Council 24. desember 2021.

Det praktiske samarbeidet mellom partnerne og tilknyttede interessenter skjer først og fremst gjennom felles handlinger og prosjekter som fremmer natur, landskap og lokalsamfunn i vår felles grenseregion.

Handlingsplanen inneholder en langsiktig strategi med et langsiktig perspektiv. Fra denne strategien utvikles og prioriteres tiltak i en plan med ett års tidsrom, utarbeidet hvert år.

2 Samarbeidsstrategi for Håldi-området

Handlingsplanen er utviklet på bakgrunn av gjensidige visjoner og ideer utviklet gjennom prosjektet for Håldi-samarbeidsområdet 2018–2021, og definert i [samarbeidsstrategien](#).

2.1 Hovedmålene i samarbeidet er:

1. Organisering av Håldi grenseoverskridende område
2. **Beskyttelse av felles** natur- og kulturverdier i Håldi TBA gjennom godt samarbeid og felles bevaringstiltak.
3. Effektiv **overvåking, tilsyn og forvaltning** av økende **grenseoverskridende turisme** og andre grenseoverskridende **aktiviteter** og deres påvirkning på felles natur- og kulturverdier.
4. **Deling og synkronisering** av informasjon, kunnskap og gode praksiser, inkludert andre aktører og interessenter som jobber på området.
5. **Å sikre bærekraftig utvikling** av grenseoverskridende naturturisme i forhold til natur- og kulturverdier.
6. Å samle inn **ressurser til felles aksjoner og prosjekter**.
7. **Etablering av kontakter for bredere samarbeid** med verneforvaltere i **Sverige**, TransParcNet og **andre nordlige land**.

2.2 De primære samarbeidsområdene er

- i. Natur- og landskapsvern
- ii. Bevaring av kulturarv

2.3 De sekundære arbeidsfeltene er

- A. Miljøutdanning og kommunikasjon
- B. Bærekraftig rekreasjon og naturturisme
- C. Forskning, undersøkelse, overvåking og tilsyn
- D. Gjensidig forståelse
- E. Lokalsamfunns involvering

3 Generell årsplan i Hálđi TBA-samarbeidet

Beslutningsprosessen for handlingsplanen er vanligvis som følger.

	Planleggingssyklus	Rapportsyklus
Oktober – Desember	Forberedelse til neste års handlingsplan – Ledelsesarbeidsgruppe	
	Informasjonsprosess til interessenter og allmennheten samt nasjonale beslutningstakere.	Utkast til årsrapport
Januar - februar	Formell beslutning og handlingsplan i JMB/styringsgruppe	Formell beslutning og handlingsplan i JMB/styringsgruppe
	Søknader og finansieringsprosess	
Februar - desember	Implementering	

Det har så langt ikke blitt opprettet et felles rådgivende styre. Men planen er å ha det første møtet i løpet av 2026. Siden planen av praktiske grunner ikke kan avgjøres før våren, kan mange handlinger derfor overlappe mellom årene.

4 Handlingsplan 2026

4.1 Alternativ A: Forberedelse av fremtidig strategi for Hálđi TBA

På grunn av omorganisering i Metsähallitus, implementering av resultater fra CLAP-prosjektet, er det behov for å klargjøre hvordan fremtidig samarbeid i Hálđi TBA skal organiseres, samt å ta strategiske beslutninger for de neste 6-8 årene.

Dette vil også danne grunnlag for planleggingen av revurderingsprosessen av EUROPARC som sannsynligvis må startes i løpet av 2026 eller i løpet av 2027.

Som en del av prosessen vil partnerne ha en presentasjon og diskusjon på det første JMB-møtet i 2026.

Temaer:

- Omorganiseringen av Metsähallitus. Generell informasjon om status og hvordan dette kan påvirke dag-dag og langsiktig samarbeid i Hálđi TBA. Spesifikk informasjon om den nye strukturen til natursentre. Utarbeidet av Metsähallitus - Heidi Siira.
- Hvem er fremtidens partnere innen grenseoverskridende naturinformasjon, og hva er perspektivene. Utarbeidet av Halti besøkssenter – Odd Rudberg.
- Konklusjoner fra CLAP-prosjektet som avsluttes i 2026 og hvordan «fremtidig samarbeid» skal gjennomføres.

Planlegg strategiprosessen:

- Forberedelser gjort av den administrative arbeidsgruppen: januar – april 2026
- JMB verksted Kilpisjärvi – Reisa uke 20 (11. –15.)

4.2 Alternativ B: Re-sertifiseringsprosess

Revurderingen av Haldi TBA skal starte i 2026. JMB mener at situasjonen rundt fremtiden må avklares grundigere før re-sertifisering, og at den flyttes til 2027. Hvis revurderingen må skje i 2026, er dette tidsplanen:

Hva	Tid
Trinn 1: Selvevaluering: De beskyttede områdene gjennomfører en intern evaluering mot de 14 «grunnleggende standardene» for grenseoverskridende partnerskap. Arbeid utført av partnerne og utfylling av evalueringsskjema.	Før 15. januar 2026
Trinn 2: Skrivebordsevaluering: En uavhengig ekstern verifikator gjennomgår egenvurderingen eksternt.	Januar-
Trinn 3: Verifisering på stedet: Verifikatoren gjennomfører et feltbesøk for å vurdere den praktiske implementeringen av standardene gjennom diskusjoner med interessenter.	15. april 2026 eller 15. juni 2026
Trinn 4: Sertifiseringsbeslutning: Basert på verifikasjonsrapporten gir Styrings- og evalueringskomiteen (STEC) en anbefaling til EUROPARC-rådet, som deretter fatter den endelige sertifiseringsbeslutningen.	
Belønning for nytt sertifikat	Svar: Per post juni 2026 B: Europarc Conferanse 2027 (okt)

4.3 Generell og spesifikk informasjonsoppdatering på nettsider, trykte materialer osv

Det har vært endringer i organisasjonen i Metsähallitus og også prosesser som kan påvirke samarbeid og/eller informasjon til allmennheten. Disse endringene må være synlige i informasjonsmaterialet på begge sider.

Budsjett: 0	Finansiering: Intern finansiering	Ansvarlig person: Rune Benonisen/ Nina Storm / Odd Rudberg/Heidi Siira
-------------	-----------------------------------	--

4.4 PAME-prosessen

Haldi TBA vil søke om å bli en del av EUROPARC Federation-piloten for å gjennomgå en pilotprosess for utvikling av metode for evaluering av forvaltningseffektivitet:

For øyeblikket er evalueringen av effektiviteten for forvaltning av verneområder i Europa fragmentert. Noen medlemsland er avhengige av sine egne nasjonale eller internasjonale systemer, mens andre ikke har noen. Dette lappeteppet fører til upålitelige og usammenlignelige data, noe som gjør det vanskelig å danne et klart bilde av biodiversitetstrender i EU.

LIFE PAME-Europe søker å endre dette—ikke ved å påtvinge enda et system, men ved å bygge videre på det beste av det som allerede finnes. Prosjektet vil analysere etablerte MEE-metoder som IUCN Green List, European Diploma, Management Effectiveness Tracking Tool (METT) og WWFs Rapid Assessment and Prioritization of Protected Area Management (RAPPAM), sammen med nasjonale tilnærminger. Ved å identifisere deres styrker vil LIFE PAME-Europe skape en

fleksibel og tilpasningsdyktig ramme tilpasset de ulike behovene til EU-medlemslandene. (Kilde EUROPARC).

Målet for Hálði TBA er å gjennomgå en slik prosess for å kunne forstå og vurdere om vi oppfyller de nasjonale målene for naturvern og målene til TBA.

Hva	Tid
Søknadsprosess: Beskriv søknaden og søk	12. desember 2025
Nettmøte – start på prosessen	29. januar 2026
Opplæringsseminar i Praha	10.–11. mars 2026
Nettbaserte opplæringsøkter	Mars – desember 2026

Budsjett: Kr 50 000,- / 5000 euro	Finansiering: Intern finansiering fra partnere	Ansvarlig person: Rune Benonisen/ Nina Storm/Heidi Siira
-----------------------------------	--	--

4.5 Samarbeidstiltak gjennom CLAP-prosjektet

Som en del av CLAP-prosjektet vil partnerne gjennomføre tiltak som også direkte gagnar TBA-samarbeidet.

4.5.1 Alternativ A: Fornyelse og informasjon på informasjonsskjermen

Det er gjort mye arbeid for å etablere «informasjonsskjermen». Det er i praksis en vanlig nettside som er spesielt tilpasset for visning på skjerm. Denne informasjonstjenesten er god, og tilgjengelig som den er nå.

Det er behov for å fornye informasjonsskjermen teknisk. I 2023-24 har det blitt gjort noe arbeid for å definere en ny «teknisk spesifikasjon» og finne ut hvilke tekniske løsninger som finnes på markedet for dette. Byggingen av det nye systemet ble ikke gjennomført i 2024, men forberedelsene til dette har startet.

Budsjett: Kr 50 000,-	Finansiering: Eksisterende finansiering fra CLAP-prosjektet	Ansvarlig person: Rune Benonisen/ Nina Storm
-----------------------	---	--

4.5.2 Alternativ B: Utviklingsinformasjonsskjerm for natursenterets utstilling om klimaendringer

Halti besøkssenter utvikler en informasjonsskjerm som en del av informasjonen om klimaendringsspørsmål. Skjerminnholdet utvikles på grunnlag av planleggingsprosessen (WP2) og er en del av

Budsjett: 150 000,-	Finansiering: Eksisterende finansiering fra CLAP-prosjektet	Ansvarlig person: Rune Benonisen/ Nina Storm
---------------------	---	--

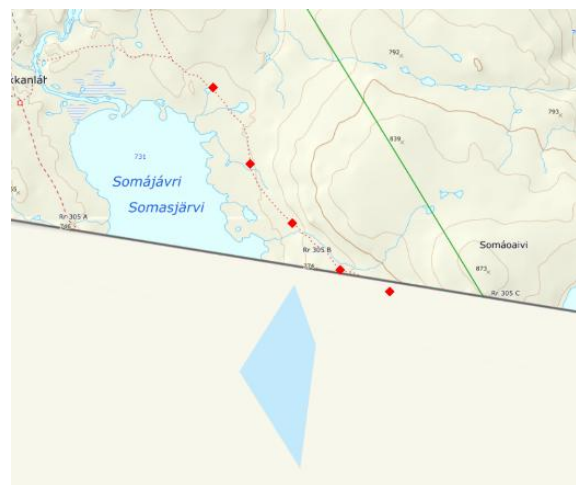
4.5.3 Stibygging A: Ráisjávri Oppfølgingsproblemer med stibygging

Spesialister fra Metsähallitus besøker Reisa nasjonalpark (Ráisjávri) for å lære mer om hvordan man bygger ATV-baner på myrområder. Forvaltere fra Metsähallitus deltar på fagdag og befaring for deling av praktiske erfaringer og metoder.

4.5.4 Stibygging B: Overvåking av grensekryssende ATV-spor Sómajávri.

Dette er en oppfølging av Action fra 2025. Reisa NP gjennomfører tiltak for å overvåke tilstanden til grensekryssende ATV-spor. Resultatene rapporteres i systemet "Naturopdrag" og er mulig som en del av et spesifikt bevaringsmål. Handlingen inkluderer:

- Definer et mål og en tilstand for sporet (bevaringsmål)
- Definer en overvåkingsstrategi
- Overvåking

Over: eksempel fra området. Flere parallelle spor på myr og høyre kart over området med myrer som er skadet. Under: eksempel på handling for å forhindre skade på myrer.

Budsjett: (reiseutgifter, personalkostnader, planlegging, utstyr)	Finansiering: Intern finansiering fra Reisa NP	Ansvarlig person: Rune Benonisen / Nina Storm
--	---	--

4.5.5 Implementering av utvekslingsprogram for ansatte

Partnerne i Håldi TBA vil utarbeide et internt system for personalutveksling fra spesialister i TBA. Partnerorganisasjonene setter sammen et generelt program for utveksling, og implementerer det annethvert år.

Budsjett: (reiseutgifter, personalkostnader, planlegging, utstyr)	Finansiering: Intern finansiering fra begge partnere	Ansvarlig person: Rune Benonisen / Nina Storm / Odd Rudberg / Heidi Siira
--	---	---

5 Møter og arrangementer i Håldi TBA 2026

I 2026 er det flere møtepunkter for partnerne i Reisa NP, Halti besøkssenter og Metsähallitus, på grunn av CLAP-prosjektet. Tidsplanen er ikke avgjørende på grunn av usikkerhet rundt PAME-prosessen og behov for revurdering som TBA.

Datoer	Arrangør	
20. november	Rune/Heidi	Arbeidsgruppemøte
12. januar	Rune	JMB-møte. Formell beslutning om 2025-rapporten og handlingsplanen for 2026.
29. januar	Rune/Heidi	PAME: Nettmøte
10.-11. Mars	Rune/Heidi	PAME: Opplæringsseminar
April - Desember	Rune/Heidi	PAME: Nettbaserte opplæringsøkter
Mai		JMB-møte. Strategi for fremtiden Håldi TBA
8. – 12. juni	Alt	Grenseoverskridende verneområdekonsferanse 2026 – Illmitz, Østerrike
Juli		Trailbuilding – Ráisjávri Reisa NP
August		
September		Personalutveksling
Oktober		Arbeidsgruppemøte
November		Arbeidsgruppemøte
Desember		JMB-møte. Formell beslutning om 2026-rapporten og handlingsplanen for 2027.

6 Andre arrangementer

Som en måte å knytte tettere bånd til allmennheten på, vil vi lage en felles kalender for arrangementer som kan være interessante for publikum på begge sider av grensen å delta i. Partnerne vil deretter dele og markedsføre disse mulighetene etter hvert.

Dato/periode	Finland	Norge
Januar		
Februar		
Mars	Heahtá Márjjabeáivvit in hetta 24.–26. mars https://www.marianpaivat.fi/sv/vaelkommen	
April		
Mai		
Juni		Paaskivikko – kveeni festivaluke og kulturelle arrangementer. Flere aktiviteter i Kåfjord, Nordreisa, Skjervøy, Kvæangen, Storfjord, Lyngen. 2025 – Friluftsfestival arrangert av www.utinord.no
Juli		
August	Enontekiö-dager (Väärtipäivät) i Hetta i august/september	

	(programmet for det meste på finsk)	
September	Tømmerfestival (Tori- ja metsäpäivät) ved Kellokas besøkssenter i Ylläs i september (programmet er for det meste på finsk).	Kyläpeli – landsbyens historiske teater.
Oktober	Väyläfestival i landsbyer langs elven Tornio-Muonio i oktober https://vaylafestival.com/fi/home/.	
November		
Desember		